

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ПОГОДЖЕНО

на засіданні вченої ради факультету
Винниченка

філології та журналістики

Протокол № 4 від "28" 11 2017 р.

Декаан Л.П.Кричун

Обговорено і затверджено

на засіданні кафедри журналістики,

видавничої справи та редагування

Протокол № 3 від "27" грудня 2017 року

Завідувач кафедри Н.М.Фенько

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ЦДПУ імені Володимира

від "29" грудня 2017 року № 179-ун

Голова приймальної комісії

Ректор О.А. Семенюк

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО ЗАЛІКУ

із ЖУРНАЛІСТИКИ

для оцінювання творчих здібностей осіб, які вступають на I курс

денної/заочної форми навчання

на основі повної загальної середньої освіти

для здобуття 1 (бакалаврського) вищого рівня освіти

зі спеціальності 061 Журналістика

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

При вступі на спеціальність «Журналістика» факультету філології та журналістики ЦДПУ ім. В.К Винниченка (далі Університету) всі абітурієнти беруть участь у творчому заліку, який проводиться у вигляді письмової роботи відповідного журналістського жанру за однією із запропонованих тем.

Творчий залік проводиться протягом лютого – червня місяців поточного року для абітурієнтів, які виявили бажання навчатися на факультеті філології та журналістики Університету.

Творчий залік – це професійно спрямоване випробування абітурієнтів для перевірки рівня сформованості їхніх знань і навичок, виявлення готовності опанувати журналістський фах, виконувати редакційні творчі завдання, виявляти ініціативу й оригінальність мислення.

Мета творчого заліку:

- виявлення рівня готовності абітурієнтів до опанування журналістського фаху;
- з'ясування рівня інформованості абітурієнта щодо актуальних проблем української сучасності, уміння бачити і висвітлювати їх панорамно, всебічно;
- розкриття творчого потенціалу вступника;
- оцінка навичок володіння писемним мовленням і уміння характеризувати події та явища;
- перевірка здатності точно й повно розкривати тему, грамотно викладати свої думки українською мовою.

Вступники за спеціальністю «Журналістика» повинні:

- уміти спостерігати й аналізувати факти, події та явища сучасного життя, визначати найсуттєвіше, ставити факти в причинно-наслідковий зв'язок, порівнювати їх, зосереджувати увагу на основному, що може стати підґрунтям для визначення актуальної

проблеми;

- у написанні залікової роботи проявити творчий підхід до висвітлення теми, вміння знаходити найраціональніші шляхи щодо її розробки, знаходити неординарну структуру викладу матеріалу;
- робити ґрунтовні висновки, визначати найдоцільніші шляхи втілення їх у повсякденне життя, прогнозувати наслідки реалізації таких висновків.
- виявити здатність мислити творчо, викладати свої думки яскравою, образною мовою, використовувати її багатство, художні засоби в зображенні дійсності, орієнтуватися на практичний досвід роботи журналістів періодичних видань, радіо, телебачення, критично оцінювати творче надбання засобів масової інформації, відбирати з цього надбання те, що має перспективи розвитку і вдосконалення.

ОПИС ЗАВДАННЯ ДЛЯ ТВОРЧОГО ЗАЛІКУ

Творчий залік в Університеті проводиться у письмовій формі протягом 2-х астрономічних годин.

Абітурієнтам пропонується тема, що торкається політичних, соціальних, моральних й комунікаційних аспектів сучасного життя.

Абітурієнти пишуть матеріал у довільно обраному журналістському жанрі обсягом до 2-х аркушів формату А 4 (не менше 250 слів). Творчі роботи абітурієнти можуть писати у жанрі інтерв'ю, репортажа, статті, коментаря, есе, нарису тощо.

До матеріалу обов'язково слід підібрати заголовок, що має привертати увагу читачів і містити головну думку автора.

Комісія оцінює навички володіння сучасною українською літературною мовою, вміння оцінювати факти, події, явища, а також створювати публіцистичні образи для аргументації думки.

Кожен із членів комісії заповнює відомості із відповідними параметрами оцінювання творчого заліку. Результати творчого заліку за участю всіх членів комісії підсумовуються, заносяться у відомість, яку підписують голова та члени комісії, та оголошуються не пізніше наступного дня.

Результати творчого заліку враховуються для вступників як на денну, так і на заочну форми навчання.

Програма творчого заліку

1. Роль журналіста в інформаційному просторі.
2. Як ви собі уявляєте сучасне видання (газета, журнал)?
3. Друковане видання, в якому я б хотів працювати.
4. Журналіст – це професія азарту чи ризику?
5. Мій взірець у журналістиці.
6. П'ять запитань, які я б поставив Президенту України.
7. Герой журналістського твору – хто він?
8. Сучасний світ очима преси: правда чи ілюзія?
9. Сучасне українське телебачення і його глядач.
10. Навіщо ми переглядаємо телевізійні новини?
11. Інтернет у житті сучасної людини.
12. ЗМІ в період кризи.
13. Дозвольте вам порекомендувати (критичний огляд книжкової новинки).
14. Як журналістика взаємодіє з політикою?
15. Як журналістика взаємодіє з економікою?
16. Роль масової інформації в сучасному суспільстві.
17. Журналістика і влада – співпраця чи протистояння?
18. Свобода преси – міф чи реальність?

Зразок есе для творчого заліку

Радіо в моєму житті

Чомусь з появою кожного нового каналу передачі інформації починає побутовати думка, що попередній обов'язково зникне. Так було і з радіо в той час, коли починались телетрансляції, а згодом з'явився інтернет. Відтак пройшли століття, навіть друкована преса досі продукує інформацію, хоча їй давно пророкували зникнення. Зрозуміло, що попит на ті чи інші формати ЗМІ впав і продовжує змінюватися з кожним наступним часом. Саме така ситуація склалась і з радіо. Якщо ще в середині ХХ століття радіо було головним рупором новин: завдяки йому дізнавались про перебіг подій у Другій світовій війні, діяльність КПРС тощо, то сьогодні радіо має більше розважальний характер з інформаційним присмаком.

«Мені здається, що радіо аристократичніше за телебачення», – вважає ведуча Кіровоградського обласного радіо «Скіфія-Центр» Ірина Константінова. Тим не менше, аристократичний засіб масової інформації сьогодні слухають водії, крутячи руля, домогосподарки, шкварячи картоплю, бігуни, розминаючись на стадіоні, пасажери громадського транспорту та всі ті, хто має навушники та любить засинати, прокидатись, прогулюватись із ввімкненим радіоефіром. Я належу скоріше до категорії домогосподарок і пасажирів. Радіо все одно залишається для мене джерелом новин (чи то всеукраїнських, чи то регіональних, – залежно від хвилі, що слухаю), утім все одно, впевнена, як і для багатьох інших слухачів, радіо є фоновим шумом, який розбавляє глуху тишу веселими і не дуже нотами.

Аби встигнути за телебаченням, радіо почало переймати його формат. В ефірах з'являються ранкові програми, дебати. Не полишають своє місце в радіоефірах просвітницькі та культурні рубрики. Так на радіо «Ера» через трагічну загибель сотень бійців у військових подіях на сході України з'явилася рубрика «Персональні файли: воїни добра» про українських захисників. На

кіровоградському радіо «Скіфія-центр» продовжують виходити програми про життя культурних та громадських діячів нашого краю, з'явилися рубрики, що пов'язані інформаційно з кіровоградськими Героями та боями біля східних кордонів держави. Без сумніву, такі програми є важливими і викликають цікавість слухачів. Я намагаюсь не оминати подібні формати і схоплювати з гучномовців домашнього радіо важливу інформацію навіть під час миття посуду.

У мережі неважко знайти відгуки слухачів про ті чи інші радіохвилі, що свідчать про важливість існування цього каналу передачі інформації. Більшість зауважують, що радіо залишається джерелом новин, чого немає в розважальних FM. Більше того українське радіо живить своїми передачами національну ідею, пропагує українську мову, популяризує нашу пісню, культуру, історію. Яскравим прикладом того є і кіровоградське радіо «Скіфія-центр», на якому зранку можна почути вірші Тараса Шевченка, в обід послухати звернення школярів до захисників України, а ввечері насолодитись концертом місцевого хору чи народною українською піснею. Зрозуміло, що подібний контент, але в іншому форматі, може траплятися і в пресі, і на телебаченні, однак ефект сприйняття самотнього звуку радіоефіру не замінить мерехтливу яскраву, часом навіть пафосну, картинку на екрані чи довгі синтаксичні конструкції на українську тематику в журналі чи газеті.

У наявності виховного моменту, укріпленні національного самоусвідомлення слухача є суть українського радіо. Безперечно ці виразні ознаки радіо як ЗМІ серед інших каналів є важливими і для мене.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧОГО ЗАЛІКУ

Творчий залік вимагає від вступника загального уявлення про газетно-журнальні жанри (інтерв'ю, репортажа, статті, коментаря, есе, нарису) та володіння публіцистичним стилем. Журналістський твір абітурієнта повинен відповідати зазначеній темі, мати суспільно важливий зміст і ґрунтуватися на фактах.

Виклад змісту має відзначатися багатством лексики, точністю і доречністю слововживання, різноманітністю використаних морфологічних форм і синтаксичних конструкцій, творчим характером, логічним, послідовним, зрозумілим викладом. Робота повинна бути грамотною, охайною, без виправлень і підчисток. При написанні твору слід врахувати особливості обраного жанру.

Кожен абітурієнт, який бере участь у конкурсі, має змогу набрати максимально 200 балів. Нарахування балів проводиться за такими критеріями:

1. Розуміння, логічна вмотивованість вибору теми, повнота розкриття, аргументованість суджень – 40 балів:

40–32 балів абітурієнт отримує, демонструючи глибоке та різностороннє розуміння проблеми та високий рівень аналітичних узагальнень;

31–23 балів ставиться, якщо автор творчої роботи описово викладає власне бачення основної проблематики та припускається 3-4 не грубих помилок;

22–14 балів абітурієнт отримує, виявивши низьке розуміння теми загалом, неспроможність викласти думку та чітко аргументувати власну позицію, допустивши більше 5 помилок;

13–1 балів вступник отримує, не висвітливши чітко тему творчої роботи та, будучи неспроможним продемонструвати аналітичний підхід до її написання.

2. Чіткість та продуманість композиції журналістського твору – 40

балів:

40–32 балів абітурієнт отримує, чітко визначивши структуру викладу думки, запропонувавши логічно вмотивовану аргументацію;

31–23 балів вступник отримує, системно викладаючи матеріал, проте припускаючись незначних помилок щодо послідовності викладу фактажу, послідовності наведення аргументації;

22–14 балів абітурієнт отримує, непослідовно та нелогічно скомпонувавши матеріал, припускаючись повторів, неаргументовано апелюючи до певних фактів;

13–1 балів вступник отримує, якщо творча робота не має цілісності, наведено суперечливі аргументи, частини не пов'язані між собою, відсутній чіткий висновок.

3. Доречність використання фактажу, якість та розмаїття фактичного матеріалу (даних, епізодів, свідчень, цитат, цифр), переконливість пропонованих аргументів – 40 балів:

40–32 балів абітурієнт отримує, наводячи чіткий та логічно вмотивований фактаж, оперуючи матеріалами, які дозволяють говорити про широту світогляду, глибоке розуміння описуваної проблеми;

31–23 балів абітурієнт отримує, проілюструвавши власні думки прикладами, що в загальному розкривають проблему, проте можуть бути кваліфіковані як другорядні, такі, що надмірно деталізують виклад чи не завжди вичерпно характеризують явище, невдало поєднують раціональне та емоційне в тексті;

22–14 балів абітурієнт отримує, продемонструвавши нездатність оперувати фактичним матеріалом, зробивши висновки на основі випадкових прикладів; використані фактичні дані неточні та недостовірні;

13–1 балів вступник отримує, свідомо перекручуючи факти, оперуючи

застарілими даними, недоцільно вводячи аргументи, що не пов'язані з темою.

4. Оригінальність авторської позиції – 40 балів:

40–32 балів абітурієнт отримує, продемонструвавши високий рівень власного критичного осмислення проблеми, самостійність та неординарність суджень, вміння аналітично оцінювати історичні, культурно-освітні, суспільні реалії;

31–23 балів вступник отримує, засвідчивши незалежність та неординарність висловлювань, розуміння актуальних суспільних проблем, можливість вираження яких у творчій роботі обмежується словниковим запасом та рівнем компетенції автора;

22–14 бали абітурієнт отримує, виявивши достатній рівень суспільно-політичності обізнаності, проте засвідчивши неспроможність знайти оригінальний творчий підхід до розкриття поставленої проблеми, продемонструвавши стереотипність мислення та низький рівень розуміння сучасних суспільних реалій;

13–1 балів вступник отримує, продемонструвавши відсутність соціальної орієнтованості, низький рівень загальнокультурного розвитку, обмеженість світогляду, шаблонність мислення;

5. Мовностилістичні особливості роботи – вміння грамотно, виразно, образно висловлювати свої думки відповідно до комунікативного завдання – 40 балів:

40–32 балів абітурієнт отримує, виявивши високий рівень мовленнєвої компетенції, грамотно виклавши свої думки відповідно до норм орфографії та пунктуації (допускається не більше 2 орфографічних та пунктуаційних помилок), продемонструвавши лексичну та стилістичну вправність;

31–23 балів вступник отримує, засвідчивши вміння грамотно, виразно, образно, емоційно висловлювати свої думки, проте допустивши орфографічні та пунктуаційні помилки, стилістичні огріхи (не більше 6 помилок);

22–14 балів абітурієнт отримує, допустивши 7–10 орфографічних, пунктуаційних, стилістичних помилок, проте забезпечивши складний синтаксис викладу, багатство лексики, наявність різноманітних виражально-зображальних засобів, довівши індивідуальність власної манери текстотворення;

13–1 балів вступник отримує, допустивши більше 10 орфографічних, пунктуаційних, стилістичних помилок, текст роботи позбавлений образності, лексичний запас обмежений.

Творчі заліки мають кваліфікаційний характер та в підсумку оцінюються за двобальною шкалою – «склав»/«не склав». При цьому:

а) для проміжного оцінювання використовується 200-бальна шкала;

б) мінімальна позитивна оцінка складає 100 балів;

в) до екзаменаційної відомості вноситься оцінка 0 (нуль), якщо абітурієнт отримав оцінку нижчу ніж 100 балів і оцінка 1 (один), якщо абітурієнт отримав оцінку 100 або більше балів.

Абітурієнт, який не склав творчий залік не допускається до участі в конкурсному відборі за спеціальністю, за якою він передбачений та на яку він подав документи.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник / Володимир Здоровега; 2-е вид., перероб. і допов. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
2. Іванов В.Ф. Журналістська етика : підруч. для студ. ВНЗ / В. Ф. Іванов; передм. В. П. Мостового. – К. : Вища шк., 2006. – 231 с.
3. Ла Рош фон В. Вступ до практичної журналістики : З докладним описом шляхів здобуття освіти у Німеччині : навч. посіб. / Ла Рош, В. фон; пер. з нім.; за ред. В. Ф. Іванова, А. Кольза. – К. : Академія української Преси, 2005. – 225 с.
4. Лизанчук В.В. Основи радіожурналістики : підручник / В. В. Лизанчук. – К. : Знання, 2006. – 628 с.
5. Михайлин І.Л. Журналістика як всесвіт : вибрані медіадослідження / І. Л. Михайлин. – Х. : Прапор, 2008. – 512 с.
6. Михайлин І.Л. Основи журналістики / І. Л. Михайлин. – Х. : Прапор, 2002. – 284 с.
7. Рендол Д. Універсальний журналіст / Девід Рендол; пер. з англ. Марини Марченко. – К. : Вид. "К.І.С.", 2007. – 288 с.
8. Різун В.В. Основи журналістики у відповідях та заувагах : наук. література / В. В. Різун. – К. : Київ. нац. Ун-т ім. Т. Шевченка, 2004. – 80 с.
9. Потятиник Б.В. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика / Б. В. Потятиник. – Львів, 2004. – 312 с.
10. Путівник ретельного журналіста / над путівником працювали: В. Ар'єв, Ю. Горбань, В. Кабак, А. Куликов, І. Куляс, Н. Лигачова-Чернолуцька, К. Лукеренко, М. Старожицька, С. Томіленко, Т. Федорів, Т. Хоусон. – К. : Київська типографія, 2007 (Інст. журналістики КНУ ім. Т.Шевченка). – 173 с.